

Latin Preface Almisse

55. gadagahjums.

Alt. 20.

Treschdeena, 19. (31.) Mai.

1876.

Redakteeraadreß: Pastor Saltranowitsch, Luttringen pr. Frauenburg, Kurland. — Ekspedicija Westhorn L. (Nieder) grubatum vohde Zelgowa.

Nahditaiss: Sinas. Kā wahrpotni (zeefos) išnīdeht. **Visjaunakabs** finas.
Pa. Latvieshu industriju un fabrika būhschanu. **Lobības** un pretfchū tirgus.
Atribuda. **Sludināshanas.**

No eefjchsemehr.

Kursemes valihdsibas kājē preeksch amatōs stahwo-
scheem wihireem, winu atraitne hm un bahrineem isdewusi-
finas par sawu dīshwi 1875. gadā. Beedribas kāfē gada bei-
gās bij 18,017 rubl. pamata kapitala. Valihdsibas tiks schi-
nis Zahnīs us 9 dalibneekem isdalitas pehz tam, ar zif da-
lahm latrs bij eepirzees; augstakahs valihdsibas fasneeds
188 rubl.

No Kandawas pufes. Sawus rudsu un kweeschu laukus usluhkojoh ne-esam wis tik nofklumuschi ta daschi ziti, jo tee deesgan sali isskatahs. No aufsta seemela un rihta wehja sehja gan tahda panihkuñi, bet kad Deewes dohys leetu un filtu laiku, tad zeram, ka ta it labi atspirgs. Ali ahbottinsch nau muhsu apgabalä no pahrleeku leela seemas sala is-maitats. Ahboltinsch ir gan wehl mass un parets, laikam notam, ka pehrnahs wañaras fausä loikä nau wisi fehklas graudini usdighuschi. Rakstitajam gadijahs April mehnescha begäs us Wahnes un Kabilas pusi braukt. Tur lauki bij knapi sali, dauds weetärs redseja rudsus un kweeschus isaram. Lou-dis stahstija, ka ari us Kuldigas un Leepajas pusi seemas sehja esohit no sala ismaitata. Wehl sliktaki isskatahs tee lauki ap Dohbeli. Weenalga waj kweeschhi waj rudsit fehti, mas reds ko salu spihdam, zeriba us wideju plahwumu ir pa-wisam sudusi. Dauds sawus rudsu un kweeschu laukus isaruschii un tohs ar ausahm jeb ar mistru apsehjuschi jeb steigu-schi tohs preeskch meescheem fagatwoht. Pawasari — kad sneegs nogahjis — ir daschi kweeschu lauki brangi soli spih-dejuschi, steiguschees, kur lauku eedalischana to pagehr, ar ahbottinu apfeht. Behz vahri nedetahm wiss salums nosu-dis, sakee asni palikuschi peleki, sahkuschi tai kaitei pakat melleht un atraduschi, ka kweeschu stahdi jau pawisam nopuschi un tohs warejuschi it weegli israut. Tahda pate ne-laimo ir ari ahbolina laukeem. Issalis ir ne ween tas ahbottinsch, kas pehrn fehts, bet ari tas, kas pehrn jau plauts. Daschi fainneeki ap Dohbeli, kas wiss sawas ganibas un plawas usplehfuschi un par laukeem pataifjuschi, nemas nesin, kur par wasaru lohpus ganiht un ko nahloßchä seemä teem doht ehst. Kas stiaprakti un wairak pahrtikuschi, stieids sawus laukus usart un ar mistru, lehzahm un zitu fahdu labibu apfeht, lai waretu dauds mas pee lohpu baribas tikt. Bet dau-dseim tas nebuhs eespehjams. Teem truhfst firgu spehla tik

dauds lauku no leela apstrahdaht, truhkst ari preeksh tam
tahs waijadfigabs fehklas. Tahdas paschas behdigas sinas
dsird no Augschemes. Ari tur efoht leelais fals seemas
fehju un ahboltina laukus ijbahgejis. — Kweefchu tirkus ta-
gad jo ahtri fazchlees. Wisu pehrno rudenii un isgabjucho
seemu malkaja par mehru lihds 3 rubli 20 kap., bet tagad
kweefchu kuptschas apkahrt braukadami sohla lihds puspeesta
rubla par mehru. — Tik weegla semes isstrahdaschana ka scho-
gad, nau ilgi bijusi. Ari wisstiprakais mahls ir no
pehrnabs wasatas faufa laika un no pagahjuschahs seemas
stipra fala it iredens palizis, ta ka arama ir it smalka un miyksta
ka weens lezeflis.

No Sabiles. 4. Merz noslibzis Sabiles swonus. Par Abawu nahldamas ledus plohtes sadambejufschabs pee tilta. Swannus ar wehl ziteem zilwekeem grubejis tahs isahrdiht, ledus gabali luhsuzchi un schlikhruschees, swanus eekritis uhdens un leela straume to drihs aifrahwusi prohjam. Ka-mehr ar laiwinu peebrakukschi, bijis jau pagalam. 14. Merz nosagts par basnizas laiku srgs. Saglis aifjahjis us Kandawas pusji. Pakat dsenotees gan panahkts, bet saglis eebhedsfis meschä, sirau us leelzeka astabdoms.

Engures krohua mescha fargs Kristis Behrfinisch atrasts
23. Merz pakahrts meschâ kahdâ seena schkuhni. Talsu ap-
rinka dakterim un pilsteesai to lihki ismeklejoht atraduschi,
ka mescha fargs nau wis pats pakahrees, bet no zita nogistehts
un tad pakahrts. Daschi, ko par wainigeem dohma, ir sa-
nemti un teekas ismekleshangi nodohti.

Irlawas Dahrtes muishas sirgu stallis nodedsa pirmo
Leeldeenu pehz pusdeenas. Sadedsis lohpu ehdamais, daschi
rati, kamanas un wehl zitas brauzomas leetas. No kam
uguns zehluſečs, tas nau ſinams. Dohma, ka buhs kahdam
par wahgusi jeb stalli ar pihipi ſtaigajoht newitoht kahda dſirk-
ſtele falmos iſbiruſi.

Nahwes peemina. Tai 8. Merz nomira Zelgowâ Dr. barons von Horff sawâ 76. gadâ. Nelaikis bij wairak ne kâ 50 gadu preeksch teem 6 Ritterschaftes pagasteem un talm 6 Ritterschaftes muischahm par dakteri bijis, ta ka preeksch 4 ga-deem sawas 50 gadu amata kahsaš noswineja, us kurahm no ra-deem draugeem un kaimineem dauds gohda parahdischanas bij redsamas. Ari tee 6 Ritterschaftes pagasti bij winam us scho gohda deenu sawu pateizibu issfazidami fudraba bikeri par mi-hlestibas sihmi paſneeguschi. Kamehr wehl nebij ihpasch dak-tera nams pee Irlawas ſkohlas taifhts, dſhwoja dakters Grentſchöſ un par scho laiku ari Semitë un Santë par dak-teri bijis. Tapat winsch ari ik treschdeenas us Lesteni brauza. Sawu amatu winsch uſtizigi kohpis, zik ſpehdams pee ſli-

meem gahjis tohs dseedsinadams un avraudsidams. Zik tahlu katru reis pee slimneekem bij brauzis jeb jahjis, to katru reis ihpaschä grahmata usrafstijis. Ne-atminohs wairs patelt, zik dauds tubkostochas juhdses winsch sawä garä muhschä slimneeku deht bij nobrauzis. Deewis bij nelaikim laipnigu un schehligu firdi peeschlihri. Slimneeka gruhta zeechana wina firdi dñili eekustinaja un asaru pilnas azis leezinaja, ka winsch labprah wehletohs to kaiti atweeglinah. Katru slimneeku un wina peederigohs winsch sinaja gan ar mihligeem, gan ar johzigeem wahrdeem tohs eepreezinah un zaur to wina gruhtumu tai brihdi atweeglinah. Beidsamöö gaddöö bij zeen. daktera lungöö tik nespähjigs palizis, ka Riterfchafstes lungus luhdsahs, lai winu no amata atlaischoht. Landags wina ustizigo amata kohpschanu zeenidams, tam nowehleja par gadu 1000 rubl. pensijas. Behrn ruden winsch aissahja us Zelgawu dñihwoht un wika weetä atmahja par dakteri Krüger k. no Tukuma. Lai dufs Deewa meerä schis zeenihts un gohdahts daktera tehws!

Kalpinisch par leelu rentineeku. 14. Merz ee-eet S. pagasta kapls Sabilé pee kahda schihda, kas ar kweescheem andelejahs, rahda tam kweeschu prohwi un teizahs rentineeks no R. muischas. Beidscht salihst ar Schihdu par 3 rubl. 20 kap. puhrä un apsohla winam norunata laika 200 puhru kweeschu atwest. Schihds eedohd 25 rubl. rohlas naudas. Bet muhsu schwindlerim nau ar to wehl deesgan, ir labi weijees, japrohw wehl. Get ar ohtru kweeschu prohwi pee zita Schihda, tam 100 puhru pahrdohdams un 15 rubl. rohlas naudas panemidams. Kamehr muhsu rentineeks ar beidsamo Schihdian wehl runa, enahk zits Schihdelis, leels sirgu ondelmanis. Tas kalpinu skaidri pashst un brihnahs, ka kweeschu Schihdinsch to par R. muischas rentineeku gohda, jo eshoftak S. pagasta kapls. Kas nesen W. muischas rentineeka preeskchfaimneeks bijis. Schihds reds, ka peekrahpis. wed to pee teefas. Ari ohtrs Schihds to dabujis sinah, suhds par padaritu blehdib. No teefas sawu nopolnitu algu dabujis. Ta tad kalpinam tik ihsu brihdi rentineeka gohds bijis.

Kandawas meestina preeskchstahwu C. Gaertner k. muhsu lungöö un Keifers pagohdinajis ar sudraba medali „par uszih-tibu“, kas pee kruktihm walkajams. Kamehr Gaertner k. par Kandawas preeskchstahwu, ir winsch dauds preeskch pilsehtina labuma un kohschuma puhlejecs. Pee wifahm teizamahm eeriktehm winsch sawu palihdsibu fneedsis: pee uguns sprizes apghadshanas, sprizes nama ustaisshanas, eelu brugeshanas, eelu apgaismoshanas, pee pastes kantora eetaisshanas Kandawa, pee lohpu aistahweshanas beedribas un ari pee tam, ka Schihdineem wairs nau brihw par sawahm fehtahm lohpus kaut, jo no teem netihrumeeem, osinim u. t. j. pt. nelabs gaiss iszelahs, kas pilsehtneeku weselibai skahde. Tagad ir ustaishts pilsehtina turwumä ihpasch nams, kur tik brihw lohpus kaut. Grib ari par to gahdaht, ka tiktu jauki galas skahri tekoshä uhdena malä ustaishti. Ka Kursemes pilsehti un pilsehtini beidsamöö gaddöö dauds jaukali un spohdraki isflatahs, ka gandrihs vee wiseem ari dahrsi preeskch pazeereshanas eetaishti, par to jayateizahs wišpirms muhsu zeen. gubernatora fungam, kas preeskch katra pilsehta un mestina ihpaschu komisiju eezehlis, lai ta reisu reishem us to luhsotu, ka ari wiſs pareisi noteek. Waran prezatees, ka ari Kandawa tagad it glihta isflatahs un pee tam ari Gaertner k. dauds peepalihdsjejis.

No Saldus pufes. Sestdeen to 8. Mai ap pufsten 6. wakarä azis dabuja isprezzatees gar lohti jaulkahm warawihfnehm; winas azis krita jo wairak zaur to, ka rinki nebij wiſ, ka to beeschi reds, weens blaku ohtram, bet ar mugurinahm kohpä. Saulei preti guleja dauds strehki leetus mahku no daschada augstuma, zaur ko tafs wifadas faulesstaru atspegelefchanahs mahkulds zehlahs. Nuvat losijahm sunu no Baku pilfehta pee Kaspijas juhras, ka tur kaudis dabujuachi nesen redseht jauku gaifa speegelefchanahs (Fata morgan), prohti tafs abas atstatu guloschas falas Nargen un Wulf un tapat weens fugis, kas starp tohm falahm us enkura gul, atspihdejufchi gaissä tik gaischä bilda, it ka kaud tur padebeschöö buhlu pakahrti. Leelajöö smilshu tulfneshöö un tapat ari juhrmales beeschaki peereds tahdu atspegelefchanahs gaissä. Gadahs deenas, kur gaifa strehkös neweenads filtums un faules starci tå luht un atspegelejahs, ka reds gaissä fugus un eseris un wifadas leetas.

Ii Greenwaldes pagasta. Swehtdeen tai 2. Mai pufsten 10. wakarä iszehlahs uguns Leel-Fridrikmuischas Plobstegal mahjäas eelsch laidara, sadega ari wehl kalpu kuhlis un gubenai, kuri turpat kohpä bij, wahguvis, skelets un wehl gitas klahetekas; tik palika isglahbtas istaba, rijsa un pirte. Wehlä wakarä ugunim iszelotes wiſi lohpi bij kuhlis un sadega: 8 gohwis, 1 wehris, 3 teki, 1 siwens, 24 aitas, 19 jehri, dauds baribas, pawifam lihds 45 puhri labibas, 27 puhri kartupeli u. z. — Saimneeka skelets un laidars bij ugunsbeedribä apdrohshinahts. — Retruhst nu gan zilweku, kas eet pee ugundsehshanas un mantas glahsfhanas, bet ziti turpretim, ka war peesavinatees isglahbtas mantas; ta ari pee schi ugungsrehka bij, jo wairak mantas ir aissnestas prohjam, kuras bij isglahbtas; tagad jau dñirdams, ka seewinas tikushas manitas pee mantas krahmejotees un gan buhs — pee tahlaka darba klah.

Pee ismekleshanas israhdiyahs, ka ganu sehns, 10 gadus wezs, no tahm paschahm mahjahn bij scha uguni eelizis un pats ari isteiza, ka tamdehlt lizis, ka bijis dauds aitu un zuhku lo ganiht; dohmajis, ka newareschoht isganiht, tapehz panehmis schwelkohzinus un eelizis gubeni pee feena un falmeem, lai tee lohpi sadeg; kaud redsejis, ka jau labi fahl degt, tad skrehjis prohjam pee mahtes, kas netahlu zitas mahjäas dñihwo, — lai nedohmatu us scha, ka peelizis. — Sehns tika nosuhitihs us Baufkas pilsteefu.

T.
Pee Grobinas aprinka teefas ir par aseferu apstiprinats us teem trim gadeem no 1876—1879 Nihzes fainneeks Behter Braksche.

Breeskch teem trafereshanas darbeem dselszela libnijai no Tukuma par Kuldigu us Wentspili ir ta atwehleshana no Behterburgas atnabkusi.

No Behterburgas. Putilow lungöö kontrakti noslehdjis libds 1880. gadam pataishti gatawu weenu kanali starp Newas upi un Pinnu juhras elkon, ta ka wiſu leelakee fugi war preebraukt libds paschai Behterburgai. Kronstates andles ohsts ar to sinams buhs tad nomahkis, jo pee Behterburgas zels tad jaunu ohstu un wiſi fugi ees teefham turp un wiſas prezess no jaunoja ohsta malas iswadahs pilsehta un us wiſem teem bahnuschein.

— Ta komisjone, kas bij eezelta padohmus doht, ka war sargeatees no trikinu skahdetas zuhlgalas. Komisjone ir atbildejuſi, ka tas ne-eshoft isdarams, ka katu nokautu zuhku ar kihkereem isluhko. Schim brihscham ari peetikshoht ar scheem

padohmeem: 1) Wifseem schahwejameem schinkleem waijag buht labi isfahliteem un wišmas 10 deenas duhmös karatees. 2) Zubku galu nebuhs zitadi ehst, fa labi iswaherit jeb is-zeptu. Trichnu kustonischhi nihkst, kad tohs wed karstumā lihds 68 grahd; tapehz nu, ka tahdu karstumu newar pee bee-seem galas gabaleem peelaist lihds widum, tad buhs galu plahnakös gabalös fagreest, lai wahroht waj zepjohf kar-stums dabuhn zauri eet, tad zilweca wefeliba newar tikt aiffskarta.

No Kreewu ministerijas puſes grib 2 dakterus suhtihf us Bagdadu (Afjā), kur patlaban mehris kahjās, lai tee tur pee paſcha fehrgas awota krahj sawus eewehrojumus par scho breenigū kaiti. Precksch dakteru gudribas tas gan ir no fwara, bet te em 2 ir deesgan gruhts zelsch.

No ahrsemehm.

No Berlines. Kreewu Keisars jau ir Emfas awotā. Tee trihs walſtſkanzleri ari jau ir pehz pabeigtahm norunahm is-fchikrūſches. Firsts Gortschakows gan gribaja wefelibas labad dohtees us Wilbades awotu, bet tahs leetas Turkös ir tilk speedigas, ka wiſch paleek flahf pee Keisera Emfa. Ko tee walſtſkanzleri sawā ſtarpa norunajuschi, tas finamis wehl tohp kluſu turehts, bet tomeht no ſchihs un tahs puſes dſird jau pa wahrdinam. Norunas gahja zaur wairak deenahm, Gortschakows bij par preckſchehdetaju un wiſa weiklibai bijis jopatiz, fa wiſi prahiti tilk drihs warejuſchi weeno-tees. Kā dſirdam, tad ar kara ſpehku Turkam wehl ne-ees wiſ wirſu, bet speedihs us pameeru us 2 mehneshi, kur tad Sultan aþfohlifhanas nogaidihs un weena augsta komiſione, is wiſahm leelwalſtim ſafaukta, turehs ſmolku uſraudiſbu, fa tahs aþfohlifhanas tohp pilditas. Paſtarpm jau ſafahs pret Konstantinopeli un pret Turku kasteem if Eiropas walſtihm leels pulks kara-kugu, tas buhs par drohſchibu ſawejeem un nogaidihs. Kā wiſi eet un ſtahwehs ar peelahdeteem leelajeem gabaleem. Ko tee 3 kanzleri ir norunajuschi, to tee ir preckſchä likuschi ari Franzijas, Englantes un Italijas weetnekeem un ari ſchee ir peebeedrojusches, ta fa pret Turku ſemi-ſtahw tagad wiſas zitas leelwalſtiſ.

Is Turkeem ſchoreis ir dauds ko ſtahſtiht. Wiſpirms gribam wehl nest ſlaidraku ſinu par to behdigo notikumu Salonički pilſehi, kur tee 2 konsuli no Franzijas un Wahzemes zaur Turkeem nokauti. Ta leeta bijiſi tā: Weena jauna Bulgareeschu meitene dſihwoja netahl no Saloničkeem pee ſaweeem wezakeem kahdā zeemā un bij eemihlejuſees eekſch kahdu Turku jaunekli. Sawa mihla labad wiſa likahs gatawa ari ſawu kristigu tizibu pret Turku tizibu ifmainiht. Bezaiki bij ſinamis tam ſtipri pretim, meitene ari bij wehl nepilnös gadöö. Bezaiki redſedami, fa Turk ar waru mahzahs wiſu, melleja pat-wehrumu pee gubernatora Salonički, bet tas to leetu wižnaja, kamehr abas partijas, Turk un kristiti bij kahjās weeni pret ohtreem. Turk ar waru nehma meitene un weda to us pilſehu, lai tur eestahj Turku tiziba. Kristiti to ifdſirdiſchi, ſametahs leels pulks kohpā un us bahnuscha meitene ſagaidi-juschi atnehma to Turku rohahm. Meitene tika nowesta us Amerikas konsula namu. Ohtā deenā ſapulzejahs kahdi 4 tuhſt. Turk un gahja us gubernatora pili un peeprafija, lai to meitene wiſeem iſdohd. To wiſeem aþfohlija un tee gahja prohjam. Paſtarpm meitene bij us wahzu konsula namu no-gahjuſi. Turk bij atkal drihs flahf un no Turku preestereem

eekarſeti draudeja ar kaufchanu, ja teem tuhdal nedohs to meiteni. Nu gubernators pehz ſaldateem fuhtija, ko gan jau dauds ahtrak buhtu waijadſejis dariht. Wahzu konsuls wiſu to trohſni ifdſirdis un uſtizedams, ka wiſam Turkli lihds ſchim wiſu gohdu un laipnibu rāhdijuschi, dewahs kohpā ar Franzchu konsuli us to Turku baſnizu, kur patlaban Turkli bij ſawirknejuſches. Turkli krita teem wiſu. Gubernators nu pats ſkrejha us to baſnizu un raudſija konsulus aifſtahweht, bet neweens tam wiſis neklauſija. Bareem gahſahs us konsuleem, kamehr tee bij ar naſcheem nodurti. Wahzu konsuls paſcha lebruma eefahkumā bij ſihmiti no ſuhſtijis, lai ta meitene pati tohp atwesta un kad ta atnahza, bij jau tas ſlepkaſibas dorbs notizis. Gubernators nu ar ſaldatu ſpehku raudſija dumpineekus iſklihdiňaht. Bet wiſi pilſehts bij weenā meerā. Aisgahja pahri deenā, kamehr wairak ſaldatus da-buja un nu nehma ſlepkaſus zeeti, 36 eſoht ſanemti. Ta ſina aifſkrejha us Konstantinopeli, kur Kreewijas weetneeks tuhdal ſitus weetneekus ſafauza kohpā un norunaja, no Sultan aþ ſeetah ſeeprafift: 1) ſlepkaſus buhs us pilſehta pla-tſcha wiſahm redſoht nokaut; 2) Sultanam buhs ſtipru nau-das makſu doht nokauto ſamilijahm; 3) tee lihki tohp ar wiſu gohdbu us kapu pawaditi un wiſahm Turku teefahm if pilſehta buhs pilna mundeerinā tur flahf buht.

No Turkeem. No wiſahm ahrſemehm tagad ari muhſu laſtajeem wiſwairak ruhpehs dſirdeht, kas nu ar teem Turkeem buhs. Karsch tur plohfahs arweenu niknali un nahk no dauds puſehm ſinas, fa Turk tilk greesch ſohbus, fa waretu klupt kristigeem wiſu. Pehz flaita nu gan kristigo buhtu Turkös wairak nekā paſchu Turku, bet kristigeer ir tee apſpeetee, teem nau erohtſchu un tee neſpehj waras darbeam atſtahweht preti, ja zitas leelwalſtiſ nenahk pa-lihgā. Ta tad nu wiſi tai leetā bij lohti ſwariga ta ſa-pulze, kas nupat Berlinē no teem 3 Keisaru kanzlerem un zitu walſiju weetnekeem tika natureta. Tagad jau dſird dauds mas ko par taht wehl pakluſahm norunahm. Kreewu kanzlers lihds ſchim bij arweenu us tam ſtahwejis, fa leel-walſtihm ja-eet un ja-eet ar apbrunotu rohku Turkus fa-waldiht. Austrijas kanzlers atkal gribaja ar rakſteem proh-weht wiſu iſdariht, lai Turks ta un ta aþfohlahs zitadi ſahft waldiht un tad nemeerneeki lai ar to dohdahs meerā. Biſmarks turejahs pa wideem. Bet nu firsts Gortschakows, fa jau lohti manigs waldbas fungs, mehginaja nahk, or lihku un wiſam Berlinē ir iſdeweess, wiſus dabuht us weenu rohku un prohti tā, fa Austrijas kanzlers dohmajahs ſawu panahjis un tomeht Gortschakowa nodohms iſpildahs. Gortschakows lika 2 leetas preckſchā. Pirmā kahrtā wiſch dewahs ar meeru, fa Boſneefcheem lai ne-eet ar kara ſpehku pa-lihgā, bet lai peeprefeſch Sultanu us kahdi 2 mehneshi lihkt pameera laiku un paſtarpm tad war pehz Austrijas kanzlera padohmeem prohweht meerā iſlihkt. Buhs iſklaufiht, ko wiſu nemeerneeku wadoni wehl peeprafija un to raudſiht eewehroht. Bet tai weenā leetā ſluſigs buhdams us Austriju, Gortschakows nu jo wairak peeprafija, lai Austrijia atkal peenem ari wiſa ohtru padohmu, prohti fa kristigohs laudis, kas Turkös dſihwo, buhs wiſadi ſargaht pret Turku nedarbeam. Tur nu nahza wiſam ſtipri pa-lihgā tas waras dorbs Salonički. Tapehz tad wiſi ari peenehma Gortschakowa padohmu, tuhdal ſuhtihf kara fu-gus, tiſlab no Kreewijas, fa Wahzijas un Austrijas un

täpat ari Franzijas un Italijas (tik Englante wehl stahw us dohmahm) uš Turku obsteem, lai tee tuhdal pеe rohkas buhtu, kад Turki ko launu kur usdohmatu. Та tad nu tas ari noteek. Un taifnibu fakoh Gortschakovs ir pa-nahzis, ko qribaja.

Turkam rohdahs malu malâs jaunas behdas. Ari wina Bulgarijas seine stipri zelahs kahjâs. War redseht, ka tur paklašu jau sen wiſs ir ſagatawohts, ka ifdewigâ brihdi war zweest nohſt Turku flohgu. Pirmais fahka Otokul zeems, kur fahdi 1200 nemeerneeki bij ſapulzejuſchees 4. Mai; tee gahſahs Turku ſchandareem un ſaldateem wiſsu un tohs waj apkahwa waj aſtrenza probjam; Turku teefas fungi tika if teefu nameem us mahjahm dſihſti. Drihs nahja 7 ziti zeemi palihgâ un nemeerneeku ſkaitis bij jau pee 6 tuhkf. Lai nemeera wadoni netiktu trauzeti, tad tee ohryus rohbeschas tur ſawas ſapulzes, tur ir eezelta weena „tautas waldiba,” no kuras wiſas pawehles nahk. Schi waldiba ir neredsama un tomeht walda par wiſu. Wina ir iſlaiduſi manifestu pee wiſeem Bulgareeſcheem kahdâs 50 tuhkf. lapâs un ſauz wiſus, lai grabbj eerohtſchuſ rohkâ; jo ta peſtischanas ſtunda nu eſoht flaht. Kas wezi un neſpehzigi, lai ſneeds palihdſibu ar naudu; jaunee lai nahk wiſi karâ; ſkohlas buhs flehgt, jo ſkohlotajeem un wiſeem pee-auguscheem behrneemi nebuhs truhkt, kur tehwſemi grib atpeſiht. Beemu wezakajeem tohp us to bahrgako peeteikts, lai ne-eedrohſchinahs wairs Turku waldibai flaht, tik ſihds ka to darihs, tad galwa buhs beigta; klusas tautas waldibai buhſchoht ſawi fulaini, kas wiſas weetâs winas pretineekus nogalinahs. Deem Turkeem, kas turpat Bulgarija dſihwo, tohp apſohlihts, ja tee meerâ ſtahwehs, ka tad wini netiks aifkarti, bet zitadi lai ſargahs. Bulgarijas gubernators to wiſu reds un dſird un laiſch weenu ſuu pebz ohtras us Konſtantinopoli, lai winam ſteigſchuſuhta ſoldatus, bet kur Sultans tohs lai nem? Gan apſohla, bet nau kur dabuht. Bulki ir us wiſahm puſehm jau tâ iſſilihduschi. Turkı atkal ſino, ka Bulgari tohpohrt ſtipri ſakauti. Bet kad tik nebuhs meli. Tapat ſino, ka ari Rumelijâ un Janinâ kristitee fahk zeltees kahjâs un Turku namâ brakſch kwiſos valiſchks. Sultanis ir ſawas regimentes no Sihrijas atſauzis ſchurp palihgâ us Turku ſemi. Bet nu atkal Sihrijâ kristiti un Turkı it ka bes waldibas valikuſchi, jo ſtiprak fahk ſawâ ſtarpa trihtees. Turennes Frantschu konsuls ir peeprafijis, lai Franzijsa fuhta tuhDAL turp pahri kara kugu por drohſchibu preekſch Franzijsas pawalſteekeem, kas tur dſihwo.

Bošnijā un Herzegowinā karo pilnā karoschanā; leela kaufschanahs bij nupat pēc Wanogradas, us abahm puſehm leels vuſks krita.

No Saloni^ki pilfehta sino 17. Mai, ka no teem 56 Turkeem, kas bij fanemti zeeti un us kugi nowesti, tika tur ißklaufinati, 6 no teem ix atrafti par wainigeem pee to abu konsulu nokaufchana^s un tika paſchā pilfehtā nomoi-tati. Komisjone mekle wehl yakaf, woj nu paſchi Turku augſtmani ari lihdswainigi, woj nau wainigohs paſkubinajuschi us tahdu neleetibu. Saloni^ki gubernators tuhdal tika nosweests no amata un zits turp nosuhtihts. Sultanam^gan newareja leelaka nelaime peepeschi usnahkt,

ka tas slepławibas darbs eelsh Saloniški, tas aisseen roh-
kas wifem wina lihdsschinigeem drangeem jeb pue drangeem.
Sultans sawās ishbailēs tuhdal pectohlijis no sawas pa-
fsha kules ismakaft nolauto konſulu familijahm 60 tuhſt.
mahrzinas un nospreest, ka Turku wirſpreesterim un tāpat
gubernatoram buhs eet behru deenā konſulu sahrlieem pa-
preekſchu.

Zitas finas no Turku semes ſkan ta: Weens Austreeschu
kugis, kas no Gradifkas brauza, tika zelā uo Turkeem ap-
ſchaudihts un tilk tahlu faſſkahdehts, ka newareja tahlak braukt
un brauzejeem malā nahkuſcheem bij ar rateem us preelfchu ja-
dohdahs. Turki nu gan raudſihſ isrunas, ka pahrſkatiju-
ſchees. Bet ſchahdi netiklibas darbi, kas noteek drihs ſchur,
drihs tur, teem ſaude ir tohs veidsamohs draugus.

Herzegowinâ usturahs kahds kungs, kas sauzahs Pehter Petrow, bet ihsti esohit grafs M. Tas wisu scho laiku suhta no tureenes Pehterburgas awisei „Kreewu paşaule“ arweenu tahs jaunakahs finas, kahdus nedarbus tur Turki dara. Schis mihrs nu lohti reebj Sultana waldischanai un fa dsied, Turki esohit issöhlijušchi 2000 dukatus tam, kas wina galwu atnest u.

Bosnijā Pidoras pilsehtinā Turki ir wifā meerā mīh-
toscheem krisiteem wirsū kritischi un daudsus apkahwuschi.
Katrū deenu nef sīnas par Turkū kaufchanohs ar nemeer-
nekeem un is wifahm tas ūkan jauri, ka Turki nespēj un
gan ari nespēhs wirsrohku patureht. Tā tad tas Sultanam
buhs gandrihs itin pa prahtam, kad tagad tāhs leelwalstis
winu grib peespeest us pameeru, kur kahdus 2 mehnēschī
wisi ee rohtschi lai duf un lai pastaryam rauga nemeerneeku
peeprafishanas isklausiht un lihkt. Sultanā waldiba us
wifahm puſehm israhdahs tik par isdribuschi un panikku-
schu, ka ja ari ta wehl gribetu kahdu laizinu wiltees,
tad tomebr ir un ir jaleek sem kuratoreem.

Kà wahrpotni (zeefas) isnihdeht. Dauds padohmi jau dohti, kà fcho sahlí laukòs un dahrssòs deldeht, bet to mehr semkohpjü ruhpes wehl nau wis isbeigtaß. Gribam te tapebz wehl weenu padohmu preekschà zelt, kahdu nupat is kahda ihsti fapratiga Widsemes semkohpjü pascha mutes dsiredejahn. Winsch behrns buhdams jau bij redsejis, ka wina tehws wifus tohs semes gabalus, kas aïs wahrpotnes bijuschi pahruenti, mehginajjis ar kanepehm avseht; pebz kanepehm wahrpotne bijusji pasudusi. Tagad winsch pats sawu dñimtu mahju nopirzees, tur atradis atkal dauds platzhus pilnus ar zeefahm. Winsch nehmis tur feht kanepes un zeefas bijuschas isnihdetas. Pebz dascheem gadeem dahrssà ap kohleem atkal wahrpotne fahkußi schur tur rähditees. Winsch nehmis atkal kanepes valihgå un ari fchée ylaukumi efoht atkal tihri. Tapebz winsch wifeem eewehl to padohmu, kam ar wahrpotni jakaro, ja ta ir seme, kur war kanepes augt, tad lai tohs fehj un redsehs, ka pebz kanepehm wahrpotne buhs kà issuduß.

Gisiquatahs sings.

Jelgavas apkahrtumā tagad kahda loupitaju banda kahjās, kas deewšgan beslaunigi fawns grehku darbus strahda. Tā wina nafti no 13. us 14. Mai iplindereja Rahtēmuishas Tiltagala faimneekam klehti un no 14. us 15. Mai uskrita Nasarowa muischedelē dīshwodamam Jelg. latw. pilf. draudses

basnizas fehrminderim Janilewitscham, ko breefmiги or leelu afmuni fadauñjuschi un pehdigi aplaupijuschi. Buhtu scho goh-digu firngalwu pavifam nokahwuschi, jo nasi jau bij wilku-schi, ja wina slepawahm starp kahjahn issprukuschi meitai nebuhtu isdeweess paschä laikä ar palihgeem veestreet. Slep-fawahm isdewehs isbehgt, bet pa laimi Janilowitsch weenu no teem pasinis no bals un valizeja tehwinu jau apzeetina-jusi. Pehz teem ziteem mekledama wina ari atrada wiſu to Tiltagala fainneekam nosagtu mantu, galu, taukus u. t. j. pr.

R. S.-z.

No Baltijas domehnū mesha waldibas tohp isfludinahts preefsch wifem, kas no kursemes krohna mescheem kohkus waj nu par welti jeb par masaku maksu dabuhu, ka kohku zirshchanai jafahkabs ar 1. Oktober, bet ta kohku isweschana nenoteel preefsch 1. Janvar; wiſai zirshchanai un isweschana jabeidsahs ar 1. April. Kas tad ir valjis ne-iszirsts jeb ne-iswests, paleek krohnam par labu. Meeschus, ausu- un duhmu naudu waijag pee meschakungeem eemaskaht, pirms kohkus is-iswed. Tapat platschi agrak jatihri. Kas us eerahditeem stahpelplatscheem iswests, war tur no 1. April wehl weenu gadu palist, kad kohki nomisoti un misa lihds ar zitahm atliahm lihds 15. Mai ſadedinati.

No Turkeem. Konstantinopel kaudis dsibwo, ka us pul-wera muzas. Konsuli daschas naftis pahrvada us kara fu-geem, kas juhrmalī gul. Ari Kreewijas weetneeks, pret ko Turki jo duſmigi, to naft us 12. Mai, fur pa vilfehtu gahja lohti raibi, pahrguleja us fuga.

Sultans nu gribetu gan ar neemeerneekem kad ne waitak tad pameeru dereht, bet neemeerneeki nu jau usvrafa atkal wairak klah. Nu grib tik ta meeru lihgt, kad wiſa Bosnija un Herzegowina tohp pavifam no Sultana waldibas atrai-tita wakā. Pret zitahm walstibm Sultans ir wehl tahds pat lepns. Us to preefschä likumu, kas wiſam no Berlino konferenzes pеefuhitħs, wiſch esohf atbildejis, ka wiſch tahs punktes nepeenemis. Bet preefschä lizeji nelifsees wiſ til ihſi noraiditees.

No Montenegro senateeris Petrovitsch esohf leelwalstihm grahmatu paſneidis, kurū tohp teifts, ja Turku waldiba ahtra laikä netohp ar neemeerneekem galā, ka tad Montenegro newarehs zitadi, ka tai ari janem daliba pee kara.

Par Latweeschu industriju un fabrika buh-ſchanu.

Par pagasta amatneekem tika ari tahdi isnemti, kas no tahda amata neka neprata; kad tik tee kahdas pahri nedekas pee tahda amata par darbineekeem bij strahdajuschi, tad jau tee paſchi wareja buht meisteri. Tahda laukhaimneezibas amat-neeziba wiſu semkohpibui wilka atpakal. Tas notika it ihpaſchi ar mahju buhweschonu. Semkohpjeem paſcheem fawas mahjas jobuhwe. Pagasts tika eedatis buhweschanas aprin-kos. Pee katra buhweschanas aprinka peedereja kahdas 10, 12 mahjas. Katrahm mahjahm bij trihs ekas: rija, klehts, laidars. Pirmos laikos rija ari ispildija istabas weetu, bet jaunakos veenahza ihpaſchi dīshwojama istaba. Katrahm buhweschanas aprinki tika ikgoda weena waj diwas ekas no jauna buhwetas un weena pahrtasita. Preefsch schahm buhweschana un pahrtasahm ekahm waijadseja kohpu fainneekem se emā peewest wiſu buhweschanas materialu un zauru waſaru ūhtihit weenu pilnigu puifi pee darba. Pirmos laikos ekas kluwa prasti

buhwetas no nestehrkteem baskeem, ar leelem paſchkeem. Balki tika ne ar chweli, bet ar kaki kohpā falaisti. Buh-weja ari muhra ekas, kas tika uſſitas no jehleem mahleem, kurus eekſch ſtrihneem ſirgi famihdija. Lai nu gan ekas bij masas un prastas, tad tomehr preefsch winu uſtaſſchanas un uſtureſchanas fainneekam wiſu ſeemu uſgahja weens ſirgs un zilwels un wiſu waſaru weens pilnigs strahdneeks. Niltigi nemoht nepeetika ar to weenu; jo daudreeis tam waijadseja aif-nest ehdeenu un leetas. Kad nu no il 30, 40 ekahm kahdas 3 teek ikgada no jauna taſſitas waj pahrtasitas, tad gan il-weens war aprehkinah, zif garſch muhſch tahlahm ekahm bi-jis. Tapat ari war aprehkinah, zif tahl fainneeks, ſemkoh-pis war tikt, kad tam trefcha waj zetorta dafa no wiſa zil-welu un ſirgu ſpehka jopawarta pee eklu uſtureſchanas.

Waina, kadeht eklu buhwes laiks bij til garſch un wiſu dīſhwes muhſch til ihſs, bij pee pagasta amatneekem melle-jama un atrohdama; jo tahlahs meisters fawu amatu nemahze-dams lehni un ſlikti strahdaja, kas tapat lauschu ſpehka kā buhwes materialim dauds ſlahdeja. Atgadijabs, ka ekas ap-gahsahs pirms ta wehl apakſch junta nebij nahkuſi.

Peewedischu til weenu prohwi no tahdu nemahzitu pagasta amatneeku darifchanahm: Rahdam fainneekam uſbuhwes pagasta pirmu istabu. Tai tika greesti ſlikti. Pagasta zimermans nonem ar weenu dehli greestu garumu. Pehz mehra-dehla teek ziti ſafahgeti. Bet pee katra dehla nosahgeschanas zimermans to mehradehli dohd us istabas un to patlaban no-sahgeto patura par mehradehli. Pee katra dehla nosahgescha-ſchanas tas faka: „Labak garaks neka ihſaks; garakam gan padohmu atradihſs.“ Bet kad nu wiſi dehli us istabas wiſus uſwilkti, tad israhdahs, ka vehejſs par weſelu aſi garaks ne-ka pirmais. Nu meisters leek wiſus leekus dehlu galus no-sahgeht un tohs atdohd diſchleram preefsch ſahrku ūtſiſchanas, fajidams ka tam dehli wiſadā garumā derigi un bruhejami.

Gan zaur tahdu materialu un paſchu eklu ſanerroschanu vagasta fainneekem bij jazeefch leela ſlahde, tad tomehr lee-lako launumu padarija ta gauschi ſlinka strahdachana. Un ka tas gan zitadi war buht? Kad meisters fawu amatu nau mahzijeſs un to neproht, tad wiſa darbam waijaga eet lehni un ſlikti. Tahda gauscha darba labad kaudis mahjubuhwes strahdneekus eefaukaja par „leezneekeem“, „dihzneekeem“, „brihwdarbneekeem“. Wiſeem trim wahrdeem ir ſlikta noſi-meschana. Pirmais faka, ka tee nau paſchi ſtrahdneekli, bet tik ir darba leezeneekli. Turpreti ohtri diwi noſihe gandrihs to paſchu, ko tee wahrdi: „valaidneeks“, ſlinkis“; jo kad kahdas ſtahw bes darba, tad wehl tagad us to mehds teift: „Ko tu ſtahwi dihlā? Ko tu ſtahwi brihwā?“

Ar ſparu waru ſazicht, ka tahda amatneeziba ſemkohpibai ſika pineklus us kahjahn un tai nelaida eet us preefchu un pa-nahkt fainneezibas labumu. Tadeht fainneeki wehlejabs no-tahdas kohpu buhwes atſwabinatees, un katra pats gahdahf par fawu mahju buhweschonu. Bet kad wiſeem nebij tahda eepheſchana, ka tee buhtu warejuſchi eepheſt us fawu rohku mahjas buhwes iswest un uſtureht, un tee wiſi zaur wezu eeradumu waj kontrakti us tam bij kohpā ſaweenoti, tad ſoh-bus ſakohduscheem ſemneekem dauds gadus waijadseja ſmalt apakſch „dihzibahm“, — apakſch fainneezibas amatneezibas launuma. Pehdigos laikos tee ſahl weeglaki puhſt; jo zaur mahju dīſmts eepirkſchanu kohpubuhwes ſaites teek ſaraustitas un nu katra pats warehs gahdahf par fawu eklu buhweschana.

Ar kohpoteem spehkeem gan dauds war isdariht, bet kad tahdha kohposchanahs us mußkibas ir dibinata, tad ta katrä reise un wiseem dalibneekem ir til par skahdi un fliftumu, un to wareja faziht no laufaimneeziibas ehku buhweschanas tapat klausibas ka rentes gaddos.

Latwju laufaimneeziibas amatneeziiba gan jo deenas jo wairak pee-aug finaschanä un mahzibä; jo pagasteem atrohdahs gudraki amatneeki. Tomehr Latweeem wehl nau atnahkuschi tee laiki, kur tee dsihtohs kahdus amatus gruntigi eemahzitees. Tee sawus dehlus wehl nesuhta pee kreetneem meistereem, lai tee kahdu amatu gruntigi ismahzijuschees pagastä isleetatu. Pagastu amatneeki sawus amatus wehl pa leelakai datai no fuschereem noskatijschees, un mas ir tahdu, kas buhtu sowa darba mahziti meisteri. Nesiinu, kadehk Latwji sawus dehlus nelek mahzitees par kreetneem amatneekem. Teem laikeem amats israhddahs tilpat weegli eemahzitees, ka art un ezeh, tadehk tee pehz noskatischanahs ween dsen tohs daschadus sem-kohpibai pefleetus amatus. Daschus amatus tee nepagalam nemihle. Ta par prohwi wehl neweena Latweeshu glahs-neeka ne-esu redsejis. Latwji sahk taisiht leelus un gaifhus lohgus, bet paschi tee negrib buht par glahsneekem. Tas amats pee wineem wehl til nahk no Schihdu rohlahm. Ari skrohderi pa leelakai datai ir Schihdi, un tee ari weeglaki darbu atrohd nela „paschu“ skrohderi, tadehk ka Latwju skrohderi nau til smalki mahziti ka Schihdi, neproht ari tahdas mohdes taisiht un trihs Schihdu skrohderi ir lehtak usturami nefä weens Latweets.

Mahldera amatu Latweeschi til pa gabaleem zeeni. Zitâ apgalabâ tee pindseli ne rohkä nenem, zitâ atkal to amatu us-skata par to eenesigaku. Wiswairak Peebaldsneeki mihle mafschanas amatu. Dauds no teem stoiga apkahrt par mahldreem un daschi jau Rihgå par namneekeem, kas til jaur pindseli pee nama tiluschi.

„Amatneekem ir selta seme.“ Ta saka weens Wahzu fakams wahrs. Latweeschi laikam nepasibst to selta semi, tadehk tee ari saweem behrneem nelek mahzitees par kreetneem amatneekem. Bet gan tee ari atradihs bagatu Kaliforniju, tas ir, tee sawus behrnus mahzihs wifadös amatos. Kaut jel tee laiki jo ahtri atnahktu!

Ta nu tas ir ar semkohpibas wirtschaftes darbeem un Latwju amatneeziibu, bet ka tad stahw ar wiinu fabriku buh-schanu? Kad nu peeminu, ka Latwijä, us laukeem, amatneeziiba labu fohli us preeskhu spehrusi, tad atkal jaleezina, ka fabriku buh-schana turpat dauds fohlus gahjusi atpakan. Tas it ihpaschi Kursemē parahdahs. Herzogu laikds, preeskch kahdeem 200 gadeem wiſa Kurseme isfkatijahs ka jauka fabriku semite. Schur un tur eeksch muischahm bij dauds fabriku, kas isstrahdaja dasch daschadas leetas un laudis us weetas ar wifadahm waijadibahm jensahs opgahdaht. Kursemneeki tad Sweedrijä raka wifadus metalus: fudrobü, waru, dselst, fwinu, us desmita grafcha. Tohs eeksch saweem fabrikeem isstrahdaja un ar tahn leetahm gan sawas waijadibahs opgahdaja, gan ari dsina bagatu andeli pa wifahm pasauls malahm. Ari us Islandes salu tee aiswaeda sawus fabrikatus un tur pret teem eemainija: siwis, ahdas, spalwas, willu, ko te gan patehreja, gan pa fabrikateem isstrahdaja.

Lai lasitajeem Kursemes bijusi fabriku buh-schana jo wairak eekristi azis, tad es te ussimeeschu, kahdi fabriki herzogu laikds bijuschi un kur tee sawu darbu strahdajuschi:

Wara kalschanas fabriki bij:

Baldohnë, Gezawä, Birshu muischä, Jelgawä, Chdsenë, Tukumä, Slohka.

Dselsskalschanas un tschuguna leeschanas:

Baldohnë, Engure, Birshu muischä, Chdsenë, Herzogu muischä, Reschau muischä.

Wadmalas un bojas fabriki:

Gezawä, Ruzawä, Emburgä, Baldonë, Sahtds, Skrundä, Peenawä, Meschohntnë.

Lehrauda ahrdeschanas fabrikis:

Jelgawä.

Glahschu fabriki:

Jelgawä, Kuldigä, Birshu muischä.

Tapetu fabriki:

Meschohntnë, Emburgä.

Bissahlu taijschanas fabriki:

Kandawä, Skrundä, Chdsenë.

Sahgeschanas fabriki:

Engure, Sehré, Taurklnä, Dohbelé, Nihzä, René.

Darwas wahrishanas fabriki:

Skrundä, Kuldigä, René, Suhré, Bahrtawä, Nihzé, Grobiné, Taurklnä, Baldohnë, Birshu muischä.

Rugu taijschana:

Wentspili.

Seepju fabrikis:

Klihwes muischä.

Flinschu fabriki:

Chdsenë, Skrundä.

Sehgetu auschanas fabrikis:

Skrundä.

Muzu fabriki:

Engure, Uges zeemä, Tohmamuischä.

Papihru fabrikis:

Tohmamuischä.

Striku fabrikis:

Suhré.

Salpehter fabriki:

Kuldigä, Gezawä.

Patronu fabrikis:

Kuldigä.

Potashu fabriki:

Kuldigä, Jelgawä, Birshu muischä.

Pehrveschanas fabrikis:

Emburgä.

Dhglu dedsinashana:

Tigvené.

Bes teem patlaban mineteem bij wehl zitas weetas un gitadi fabriki, ka preeskch wadmalas welschanas, selta kalschanas; ahdu gehrefchanas, sihara dreijaschanas un ta jo prohjam.

Wiji fabriki tika ar herzoga naudu dibinati un ustureti. Herzogs pats bij fabriku pahrfatitajš; tas ik gada diwreis

19. (31.) Mai 1876.

Basnizas un skohlas sinas.

Weens Kungs, weena tiziba, weena fristiba.

Mahditajs: Sinas. Mahzibas zeltch (Lehrplan). Kas no fokhmeistereem japeeprafa. Tiziba. Dahwanas.

Ginas.

No Kursemes skohlotaju puses esam luhgti, scho atbildu
pasinoht: „Duschöös Latweeschu laika raksts un eeksh Rig.
Ztg. lajam, ka Kursemes skohlotaji buhschobt wißpahrigu fa-
puži schogad par Jabneem jeb Juli mehnēsi notureht Jelgawā.
Tā esoht nospreests us Dohbeles konferenzi 7. Janwar. Us
to ja-atbild: Par wißpahrigu konferenzi tapa gan Dohbelē
runahs un ta wehleßchanahs issfazita, to schini wafarā Jel-
gawā notureht, ja augstaka waldischana to atlautu, ja ari
zitu konferentschu lohzekli to wehletohs un ja buhtu eespeh-
jams wifus preeksh konferenzes wajadsigobs darbus sagata-
woht. Tadeht ari no tam newarejahm ne dohmaht,
Widsemeekus uß wißpahrigo konferenzi aizinaht, kamehr
mums pascheem ta leeta nau skaidribā.”

No Semites. Puhipolu svehtdeena, jauneklus eefweh-tijoht, bija mums tas preeks redseht, muhsu basnigu ar 2 it gresneem krohna luktureem ispuischlotu. Jan preeksch dascheem gadeem bij dahwanas preeksch tam no draudses lohzekeem lasitas, ari daschi fungi, tas pee muhsu basnigas turahs, bij sawu teesu pañneeguschi. Muhsu zeen, dñimtskungs peelika ari sawu datu flahrt un schohds 2 krohna lukturus no misina Nihgå var 180 rubl. nöpirka. Ar wisu pahrweschhanu un pakahrshanas eerikli tee lihds 200 rubl. ismalksa. Lai tad ari scho krohna lukturu spohschums paskubinatu muhsu draudsi us to, fa wingas tizibas sveze jo gaishchi spihdetu.

No Pehterburgas. Us Rihta-Sibirijas generalgubernatora preekschā līfchanu waldib. sinodā ir ta leeta runās nahkuši, waj tahdi zilweki, kas noseedsibu deht ir us Sibiriju nofuhlti, war, ja tee meldejahs, tikt usnemti klohsferds jeb ari garidsneku fahrtā. Sinods ir dewis to atbildu, ka garidsneku fahrtai fchahdi noseedsneeki newar tikt euenemti, jo preefsteru fahrtai ir fawas augstas teesibas un peederumi, fahdus newar peedaliht noseedsneekem. Bet ja tee meldahs klohsferds, tad winu usnemschana gan war notift. Jo us 6. wišpahrigahs basnizsapulzes ir tizis spreests tā: „Kristigam zilwefam ir atwechlehts, tāhs pasaules dīhwes gruhtibas un mohkas atstaht, eet klohsferi un palikt par muhku, ari pat tad, kad winam fahda noseedsiba ir peerahdita.“ Kahda Pehterburgas awise fcho leetu pahrundama issaka to wehleschanohs, ka, ja ari noseedsneekem negribetu leegt, eet klohsferi, tad tatschu waijadsetu fahdam starpu laikam buht, kā pee Rohmas katoleem 3 gadu laiks, lai starp noseedsibas laika un klohsfera laika ir fawa tilta weeta.

No Pehterburgas. Daschas Kreevijas gubernau waldi-
bas aribedamas ūjichu yggaismoschanu paweizinah, ir

luhgſchanu preekſchā likuſchas, lai tiku noſprects, ka wiſi
tee ſemneeki tohp no wiſahm meefas ſtrahpehm atſwabinati,
kaſ peeneſ atſtahti, ka ix elementarſkohlu teizami zauri gah-
juſchi. (Kreew, paſ.)

Mäskawas ewang. luteru draudses isg. 1875. gadā ir laulati 109 vahri, behrnu ir 369 kristīti, eeswehtiti ir 190 un miruschi 312. Prekšč basnizbuhšanas, flobolu kohpschanas un nabagu apgahdaschanas Mäskawas luteru draudses isg. gadā bij sawā widū falafijusčas 18,784 rubļ. 16 kap.

Jaunas juhneeku skohlas 19. Merz wiisaugstaki apstiprinatas: 1) Rinuschzeemā pee Rihgas, 2) Poti pilsehtā, 3) Anapās pilsehtā, 4) Verdjanskā, 5) Ustrakanā. Katrano skihim skohlasm dabuhs ikgadus 1000 rbf. no krohna palihdsibas. Kā is Woldemar ī. si nu raksta redsam, preelsch wiſahm tagadejahm 34 juhnu-skohlasm krohnis dohd 39,945 rubli par gadu, turpretim tāls skohlas draudses paſčas 13,600 rublē.

Bahrgudriba un gudriba. Kahds augsti mahzihts profesors, bet uspuhsts fawā bahrgudribā ir fazijs: „Es pā-
fīstu latru weetiku un latru lohzeķliti zīlwela meesā, bet
to nemirstamu dwehfeli es tur nekur ne-cīmu atradis.“ To
dsirdoht atbildeja kahds nezīk augsti mahzihts, bet fawā
deewabijibā drohſch un gaifch wihrs: „Tas nau nelaahds
brihnumis. Kungam išgajjis tā kā kakei, kas ari ar ma-
nigu lehzeenu prata gan uslehkt lākstigalai wirsū un ar fa-
weem nageem putnian jo smalki saplohsija, tomehr lākstī-
galas ūkaistu balsu nekur ne-atrada. Prohveja wehl aprīht
wīsu putnu, bet ta ūkaista meldīna kā nebīj tā nebīj. Nau-
deja pa wezam, kā jau kakei.“

Mahzibas zetsch (Lehrplan)

preefsch Kursemes ewang. luteru laufkohlahlm preefschä raf-
sichts no Kursemes laufkohlhl wirskomisiones.

Ko laukſkohlas grib un kahdahm tahn buhs buht.

§ 1. Kursemes ew. lut. laukskohlu darbs ir fataisīht us eeswehtischanu un eestahfchanu draudses dīshwē. Winahm buhs nest deewbijibu un mahzibu laudis, gahdaht preelsch wiseem lauschu behrneem par kristigu audsinafchanu; teem, kahda paliks paschu draudses dīshwē, pafneegt tāhs mahzibas, kas semneekam waijaga, lai tas fawu weetu un peenahkumus is-pilda, un teem, kas gribehs tahlak tapt, doht to fataisīschau, ka war augstakās skohlās eestah.

§ 2. Schö darbu isdarihs a) zaur mahju mahzibu, b) zaur pagasta skohlu un z) zaur Kirspahles skohlu.

I. Mahju mahziba.

§ 3. Kurjemes laukskohlas zere wifadi atraast jau preefschä labu mahju mahzibu. Muhsu dsihwes buhfchana ne-atlaus to pachu pirmo mahzibu jau skohlahm peedalih. Ta-pehz tohp pee eestahfchanas skohlā no behrna peeprafitas mahzibas, kas tam mahja ja-ismahzabs un nau brihw neweenu behrnu skohlā usnemt, virmis wifsch tahs waijadfigas mahzibas proht.

§ 4. Schihs mahzibas, kas tohp peeprafitas, ja grib pagasta skohlā eestah, ir: 1) Eestahfchana, 2) waijaga prast no galwas tohs 2 lihds 3 pirmohs mahzibas gabalus is masa. Lutera kalkisno ar atbildahm un gan ari 3) weenreis weens. Jawehlahs, ka katrē behrns skaidri lasa; wifumas behrnam buhs bes peepalihdsibas un weegli katru wahrdi no weegla lama gabala rikti issaukt. Ta „weenreis weens“ eemahzifchana now ne mas tik gruhti isdarama, kad behrneem pee pahrlausifchanahm tohp tahs tablees rohkā dohtas un usdohts, tahs ismahzites; zaur to, ka schö jau agrak ismahzabs, tohp pee wehlakas rehkinumu mahzibas dauds läika un puhlina aistaupihsts.

II. Pagasta skohla.

§ 5. Laukskohlas grib a u d s i n a h t un m a b z i h t, at-tihstih un isglihtoht tahs katram behrnam dohtas meesigas, garigas un debeskigas dahwanas. To tik tad war panahkt, kad ari fmalki ewehro wifu to, kas sihmejahs tillab us skohlas ahrigu buhfchanu, dsihw, kahrtibai un disziplinu skohlā, ka ari skohlotajeem, mahzibas lihdsleem un mahzibas zetu un metodi.

§ 6. Kahdahm tahm skohlas ehkälm buhs buht. tillab ahrigi ka eelschligi, par to jau instrukzijā ir noteikts.

§ 7. Skohlā buhs mahjoht sawai pastahwibai, kahrtibai un klusibai, bet ari dsihwibai un jautribai, preezigahm fir-dihm un drohscheem prakteem.

§ 8. Deenas gahjumam skohlā buhs zeeti noteiktam buht un bes speedigas waijadibas to nebuhs grohsicht. Ap puszel 6, wiswehlak 6, no rihta buhs wifem behrneem buht uszehlu-scheem; ap puszel 9, wiswehlak 9. wakarā teem buhs buht gultas. Preefschpusdeenas stundas sahkahs ar ihfu rihta luhgchanu un tapat preefsch guleht-eeshanas deena tohp ar wakara-luhgchanu nobeigta. Ari tais skohlas, kur nau kohp-ehdinashana, buhs behrneem fapulzetees pee galda un skohlotajs loi tura preefsch ehfchanas ihfu galda luhgchanu. Skohlotajs loi rohd pats un radina sawus skohlenus, us matu us-paseht stundas un starpustundinas, ka tahs eeksh stundu rahditaja noteikts, loi us to zeetako tura us tam, ka katrs skohlens sawu usdewumu kreetni ispilda, ka skohla- un gu-lamās istabās wifis ir kahrtibā un tihibā. Derigi ir, tohs deenu no deenas zaur behrneem isdaramus darbus, ka uhdens-peeneschanu, galdu tihrischana u. t. pr. us noteiktu laiku, waj nedelu, usdoht teem un teem behrneem. Kahrribai un tihibai buhs ne tik ween skohlā mahjoht, bet ari pee skohleneem pascheem, pee wina drehbehm, grahmatahm u. t. pr.

§ 9. Pahrmahzifchanait skohlā buhs notikt ar mihlestibai, tapehz tad ta ir isdarama ar apdohmibu un mehru, bet ari fir-

digi un spehzigi. Ta ir skohlotajam usdohta, un wifsch par to ir atbildigs sawas skohlas komisiones preefschä. Preefsch fewischahm waijadibahm, ihpaschi kur us weetas un tuhda kahda noseedsiba ir peemellejama, ir skohlotajam ari brihw pee meefas strahpeht. Tomehr katram skohlotajam buhs no fids dsihtees, sawu wahrdi swaru un tahs zitas pahrmahzifchanaas pareisi isleetaht, ta ka meefas strahpes peeder pee tahm reti peeredsamahm. Kur kahds skohlens pastahwigi turahs neklaufigs, rahda pretigu garu jeb zitadi rupji noseedsahs, tur skohlas waldibai buhs wezakus palihgā nemt. Skohlas komisionei ir brihw, kad wina atrohd par waijadfigu, skohlotajam waj us kahdu laiku waj pawifam atmēmt to teesibu, behrus pee meefas strahpeht.

§ 10. Skohlotajeem buhs firfnigi dsihtees, ka zaur us-zihstigu darboschanoħs paschi orweenu amatā stiprinajahs un war isvildiht, ko no wixem peeprafa wifas sinafchanas un pareisā mahzibā. Wixem buhs ari ruhpetees, ka skohlas audsinafchanas amats war tapt pareisi isdarihs, buhs buht ihsti ka tehweem pret saweem skohlasbehrneem, buhs zaur sawu gohdigu, kluſu un deewbijigu dsihwofchanu draudse fa-wam amatam to pamatu lilt, us kura ween wina amata dsihwe spehj spehligus un pastahwigus auglus nest.

§ 11. Katrai skohlai buhtu jagahda par skohlas biblioteku, kur atrohdahs tahs labakahs, behrnu garam faprohta-mahs grahmatas preefsch jounesteem latweeschu un wahzu walodā. Biblioteka lai ir skohlā, un lai der skohlotajam par palihgu pee behrnu gara mohdinashanas un wina firschu jau-trinashanas. Skohlotajs lai to walda sem skohlas komisiones usraudibas. Kur tahda biblioteka ir, tur skohlotajam to buhs ari ta walkaht, ka wifsch is tahs behrneem wakards ko preefschā lasa. Bet kur ari wehl tahdas bibliotekas truhstu, tomehr fchahdu preefschā lasschanu buhs kohpt.

§ 12. Pagasta skohlā ir isschikrama: a) se emas skohla, kas katram behrnam bes atraufchanas ir zauras 3 seemas, weenpakał oħtru, ja-apmelle; b) gada skohla (kolihds schim fauza par wasaras skohlu), kuru pehz eespehshanas apmelle.

Peeħħim. Par tahaku mahzibu grib Kirspahles skohlas gahdaht. Bet kad nu schim brihscham tahdu wehl trubħst, un tik schur tur eefahlums us tahdahm ir manams dasħħas kesteru skohlas ar dsiħlaku mahzibu, turklaht ari wifas leelakas Kirspahles to tahku zetu un leelaku isdohschamu labad nebuhs eespehjams ar weenu Kirspahles skohlu preefsch dauds wezaku behrneem peetikt, tad tai taħla kāt mahzibai ka jau lihds schim, buhs pehz skohlotaju spehleem un teem tagadejeem skohlas li-kumem notikt paschā tai pagasta skohlā. Saprohtams, ka tik tahs skohlas spehj tai leelā ko usrahdiht, kur wairak skohlotaji strahdahs un pagasta skohla taps eertikteta par 2 klasfigu, kur seemas skohla un gada skohla weena oħtrai blakku eet ar weenu us preefschā.

Kamehr seemas- un wasaras skohlai ir tik 1 skohlotajs, tik ilgi tom buhs seemas mehneshobs wisprims sawu spehku doht us seemas skohlu. Teem gada skohleneem japeeteek ar to, ko tee liħsbauda seemas skohlā un ko skohlotajs abṛpus seemas skohlas stundu teem wehl spehj mahzib. Kad ari kahdā skohlā gada skohlenu skaitis buhtu tikpat leels jeb wehl

leelaks ka seemas skohlenu skait, tad tomehr seemas skohlai wišpirms tas skohlotajs peeder. Tomehr tur tad ari nepeeteek ar 1 skohlotaju un skohlaswaldibai jaruhpejahs, ka ohtru skohlotaju dabutu.

§ 13. Seemas skohla sahlahs ar 15. Oktober un eet lihds 15. April. Gada skohla apstahj tik par svehtku laiku un waſarā no 24. Juni lihds 1. August.

§ 14. Gada skohlas mahzibas tik tad ſpehj labi weiktees, kad wiſi behrni eestahdami atnef weenlihdigas preeſchmahzibas. Tapehz buhs us to ſkatees, ka neweens behrns netohp gada skohla uſnemts, kas nau wiſumas 2 seemas ſeemas ſkohla bijis jeb kas nau tahs preeſchmahzibas zitut few eelrahjees.

§ 15. Katrā ſkohla waijag buht ſkohlu registeram, kur wiſi ſkohlas behrni ſtabw ſafihmeti un no ſkohlu komiſiones parakſtitam ſtundu rahnitajam. Bes tam ſkohlotajam jawed rullis par ſkohlenu iſtruhſchanu ſkohla, wiſu dñihſchanohs un uſweſchanohs.

§ 16. Katrā ſkohla waijaga atraſt: 1) weenu bihbeli un weenu dſeeſmu grahmatu, 2) pa weenam eſtemplaram no katas ſkohla eewetas laſamas grahmata, 3) globu un ja ſpehjams ari telluriju (kuſtoſcha ſemeſlohde), 4) planigloba lan-kahti, lankahrtes no Eiropas, no Kurſemes un no Kanana ſemes, 5) ſeenas tahſeli, 6) rakſtiſhangs un ſihmefchanas preeſchraſtus, 7) ſkohlas instrumenti jeb ehrgeles. Par ſihm leetahm ſkohlotajs wed rakſtu un uſrahda pee ſkohlas revisionehm.

§ 17. Katram ſkohlenam waijag lihds buht: 1) ſkohlas laſamai grahmatai, 2) Jaunai deribai un dſeeſmu grahmatai, 3) Bihbeles ſtabstu grahmatai un katkiſtam ar bihbeles ferſchahm, 4) ſkohlas tahſelei ar grifeli un linejali, 5) preeſch kaligrafijs un ortografijs ſafchuhtai grahmatai, 6) masai geografijs.

§ 18. Busgada beigas gada ſkohleneem buhs iſdoht zensures ſihmes, kur peefihmehts, ka weduſchees, zik truhkuſchi un ka ar mahzibu us preeſchu gahjis; ari preeſch ſeemas ſkohleneem ſchi eerikte ir par derigu iſrahdijufes un buhtu paturama.

Kas no ſkohlmeiſtereem ja peepraſta.

Garsā ir tas zelſch zaur preeſchraſtēem, bet ihfs un weizigs, zaur preeſchfihmebm.
Seneca.

Kad ſkohla grib buht par audſinataju un kad wiſas behrneem buhs eeraſt jaukumōs un titumōs, tad wiſpirms ir waijadfigs, ka ſkohlotajs allashin-un wiſur ir par preeſchfihmi ſaveem ſkohleneem eelfch wiſeem teem titumeem, us kahdeem tohs grib iſaudſinah. Ta tas nu ir paſaule, ka zilweki ſawahm qahm wairak uſtiz neka ſawahm auſhahm un ka leela preeſchfihme us pakaldfihſchanohs ſpehjigī ſkubina.

Tapehz ſkohlotajam buhs tahtam buht, par kahdeem behrni lai tohp; wiſam buhs dariht, ko no behrneem gaida; wiſam buhs ſargeates, ko pee behrneem negrib re- decht; wiſam buhs iſdñihwoht behrnu preeſchā. Preeſchā

dñihwoſchana ir labaka neka gudra preeſchā ſtabſtſchana. „1. Tim. 4, 12. 1. Peht. 5, 3.“

Skohlotaja preeſchfihmei ir brihnischkiga wara par ſkohleneem. Behrni mihlo fahrtibū un ir mudri, wiſu uſ matu dariht, kad wiſu ſkohlotajs tahds; wiſi ir laipni, mihligi, taisnigi, meerigi, ſmalki, kad wiſch pret teem ir laipns, taisnigs un mihligs. Turpretim tas ir peeredsams, ka ſtuhrgalwigs ſkohlotajs ar weenu pa ſkohlenu ſtuhrgalwibū ſuhdsahs, ka ſlinkam un ne-uſwedigam arweenu jakaro ar nekahrtibū un kuhtribū, ka rupjam arweenu par rupjibahm jaſcheljohahs. Tapehz ja ſkohlotajs ihpafchahs wainas ſawā ſkohla atrohd, tad lai wiſpirms melle pats pee ſe- wiſ, waj tur nau to wainu ſaknes. Kad ſkohlotajs, tahdi ſkohleni; tahds awots, tahds Strauts; kadha preeſchfihme, kadha pakalbilde. Kur ſkohlotajs likumus dohd, ku- ruſ pats netura, kur wiſch noſeegumus ſohda, kadus pats dara, tur lai nezere us ſwehtigu behrnu audſinachanu.

Ta pirma un ſwariga leeta, ko no katra ſkohlotaja wai- jag peeprahit, ir mihlestiba — mihlestiba uſ amatu, uſ behrneem, uſ ſawu tautu, uſ Deewu. Bes mihlestibas tas gudrakais ſkohlotajs newar par audſinataju dereht. Jo ma- ſak behrns wezaku namā mihlestiba baudijis, ar jo leelaku mihlestiba buhs ſkohlotajam ar wiſu ſkohla apeetees. Ta wehl nau nekahda ſkunfts, labam un mudigam behrnam, kas wezaku namā kreetni audſinahs, mihlestiba rahnit. Tik zaur mihlestiba uſ teem nabadsineem un palaiſtajeem ſkohlotaja amats tohp par ſwehtibas amatu. Kad Pehters uſ to trihſahrtigu Jesuſ jautaſchanu: „Sihmani Joanna, waj tu mani mihli?“ bij trihſreis ar „ja“ abildejis, tad tas Kungs wiſam uſdewa: „Gani manus jehrus!“ Kad ſkohlotajam ta iſhta mihlestiba ir ſirdi — ta, kas nemekle ſawu, kas pazeesch, kas ir laipniga, lehnprahliga, kas ne- dara blehdibū, kas ne-uſpuhſchahs, kas ne-apſkaiſtahs, kas nekad nepeekuhſt, — ka ta 1. Kor. 13 til jauki tohp ar- rakſita —, tad wiſam pateesi newaijaga wairs ar wah- deem behrneem ſazicht, ka wiſch tohs mihle. Jo wairak eelfch wiſa miht iſhta mihlestiba, jo maſak wiſam waijag no tahs runaht, jo ta parahdahs ſawā ſpehjibā un goh- dibā wiſur, tiſlab eelfchpus ka ahrpus ſkohlas. „Wahdu newaijaga, kur darbi leezina.“

Bet kur mihlestibas truhkſt, tur ſkohlotaja amats ir ſuhra gruhta ſalpoſchana un kur ſkohlotajs zaur ſluſas, labas preeſchfihmes ſvehku pamafitum ne-eemanto zeenifchanu un mihlestiba un uſtigibū, tad wiſch ir noſcheljohahs wihrs. Ta wehl nau nekahda waina, kad wiſa pagasts to tuhdal no paſha eefahluma wehl nezeena, par dauds agrai ſlawai ir daschureis ſawi brihnischkigi eemesli. Bet tomehr ja wairak gadu laikā ta daschada pretoſchanahs nepahrwehrſchahs gohdaſchanā un mihlestiba, tad ſkohlotajam buhs ſewi jau- tatees, waj wiſch ir maſ jeb nemaf pildijis, ko Mat. ew. 10, 16. ſaka: Kad dabā tik ta filta ſaulite ar ſawu pa- wafara dwachu afniņus mohdina, ſeedikus raifa un dahr- gus auglus iſtezina, ta ari ſkohlotajs tik zaur mihlestiba ſpehj pee ſaveem ſkohleneem ſwehtibā ſtrahdaht. Kad ſe- wez ſkohlas tehwſ ſeek no ſaules mahzitees, kas 1) ar- weenu dohd gaſmu un ſiltumu, 2) beechi leetu un wehju, 3) reti pehrfoni un ſibini.

Sakams mahrds faka: ustiziba pesn ustizibu, mihestiba pretmihlestibu. Kad skohlas amata fvars stahwetu ahrigās leetas, ka warenā meesas augumā, spehzigā balsi, bahrgās azis, rihstes un speeku beedejumōs, tad to skohlotaju darbs wišlabak weiktohs, kam schahdas leetas ir, turpretim ma-seem, kuseem un laipnigeem eetu ohtradi. Bet neba tā ir, dīhwē redsam beeschi ohtradi. Skohlas amata fvars nahk ne no ahrigahm leetahm, bet no eeschligas firdeshuhfchanas. Kad skohlotajs ir wihrs, kas to, ko mahza, ari dara, ir taifnigs, ir skaidris garā un dīhwē, ir bagats mahzibās, tad katram wiaa wahrdam ir fvars; behrnu prahs lohkahs preeksch meistera spehka un kusas preekschihmes leeziba eemanto mihestibu un gohdinaschanu. Kā esei puķe ap oħsolu, tā behrnu firdis ap winu tinahs. Ja mihestiba behrnu lai audsina, tad tai waijag iħstai buht. Daski notura par mihestibu, kas ir glehwiba. Iħsta mihestiba nepilda katra wehleschanohs, bet mohdina to wiſu dahrgako zilweka firdi, kohpj to fwehtako, tai ruhp behrna iħsta lablahschananhs. Iħsta audfinataja mihestiba parahrahdahs nomohdibā, kahrtibā, ta ifni bā un pastahwibā. Ta ir nomohdā nowehfst wainas, usturh eekfch laba; ar kahrtibu ta rading us wiſu labu; ta ir taifniga, flawejohjt waj fmahdejohjt, ta eet pastahwigi sawu sinamu żelu un neleekahs schaubitees. Kā schi iħsta skohlotaja mihestiba us wiſahm vuſehm parahdaħs, to apluhkoſim turpmak.

C. R.

Tiziba.
Muhsu dahrga tiziba
Kohfham dahrjam liħdiga,
Kur seed skaiftas puķites,
Kas zek gohdā dweħseles.
Labus darbus pastrahda
Tahds, kam iraid tiziba.

Krusts un behdas weeglas tam,
Beedohd katram zilwekam.
Mihlo, kas tam kaunu dar',
Valihds katram, kur ween war;
Behdigus eepreezina,
Sehrdeenischus apgahda.
Atħiħst debes goħdibu,
Mihlo Deewa radibu.
Tahds nemohza lohpinu,
Bet ar prahtu scheħligu
Nisstahw, kur ween wareddas,
Kohydams jeb ar strahdadams.

Beħdigajā stundinā,
Paſauls dīhwes beigħanā;
Tahds no nahwes nebiħtahs,
Deewa roħkās nodohdahs,
Un it fweħti aismeeġahs.
Reds, tas nahk no tizibas!

J. St.....g.

Breksch **Iuteru valihdsibas Lahdes** pee Jelgawas aprinka komitejas ir no 1. Janwar liħds 20. April 1876. g. eemakfati: no Sakħs muisħas dr. 19 rbl. 60 l., no Wahnes dr. 17 rbl., Wez- un Jaun-Saules dr. 40 rbl., no Neistates atmaksfħana u agraku paleenejumu 50 rbl., Jelgawas latw. lauku dr. 25 rbl., Semites dr. 18. rbl. 45 l., Zelmnekk dr. 7 rbl. 29 l., Sabilas dr. 3 rbl., no Jelgawas wahzu basnizas upureem 107 rbl. 99 l. Komiteja fħo draudschu wahrdus peeminedama fawas firfnigas pateizibas iss-fala wifeem teem kristigeem dħwinatajeem, jaur kuru mihestibas dħwanahm nu buhs eespehjams aifik dasħam garigam truhkumam pee muħfu tizibas beedreem kreewu walxi palihdsibu pasneegħt.

G. von Fircks.
Jelgawas apr. kom. direktors.

Misiones dħwanas sanemtas no Gaiku-Remtes dr. 12 rubl., no Wahrmes dr. 2 rubl. 70 kap.

R. Raeder,
Kursemes misiones generalreferents.

Nupat tika gatawa pee **J. W. Steffenhagen un dehla Jelgawā:**

Spreddi fu grahmata
us wiſahm
fweħtahm deenahm pa wiſsu gadu,

apgaħdata

no

Heinrich Hesselberg, un Eduard Neander,
Seżżeq mahżitaja. Jelgawas wahzu mahżitaja.

(Tresħha drukka.)

Maksa glikti wahkka eejeta 2 rubl. 50 kap.

Busahdu wahkka 2 rubl. 25 kap.